Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 00101 Helsinki

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

21.11.2018

LAUSUNTO: U 97/2018 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI VEDEN UUDELLEENKÄYTÖN VÄHIMMÄISVAATIMUKSISTA (VEDEN UUDELLEENKÄYTTÖASETUS)

Veden uudelleenkäyttöasetuksen tavoitteet torjua veden niukkuudesta aiheutuvia haittoja sekä edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ovat kannatettavia. Samoin ehdotetut laadulliset vähimmäisvaatimukset yhdyskuntajätevedelle, jota käytetään maataloudessa kasteluun, ovat ehdottoman tärkeitä, jotta käytöstä ei aiheudu vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle eikä se vaaranna ympäristönsuojelun korkeaa tasoa. Asetus takaa myös tasapuoliset lähtökohdat vettä uudelleen käyttäville, mikä on tärkeää mm. kilpailukyvyn ja markkinoiden toimivuuden kannalta.

Vähimmäisvaatimukset ovat kaikille maille yhteiset. MTK yhtyy valtioneuvoston kantaan, että vähimmäislaatuvaatimukset sopivat EU-tasolla säädettäviksi.

Asetuksessa säädetään riskienhallintasuunnitelman laatimisesta. Vähimmäisvaatimusten lisäksi riskienhallintasuunnitelmassa voidaan esittää täydentäviä vaatimuksia, jotka voivat koskea eritoten haitallisia aineita kuten raskasmetalleja, torjunta-, desinfiointi- ja lääkeaineita sekä mikrobilääkeresistenssiä aiheuttavia aineita. On hyvä, että täydentäviä määräyksiä voidaan tarvittaessa antaa, mutta olisi vielä syytä harkita, että ainakin osa näistä kuuluisi kaikille maille pakollisiin vähimmäisvaatimuksiin. Suomen osalta ei ole ennakoitavissa, että käsitellyn yhdyskuntajäteveden laajamittaiseen käyttöön olisi tarvetta tulevaisuudessa veden puutteen takia. Suomeen tuodaan kuitenkin rehua, kasveja ja elintarvikkeita maista, joissa kastelulla on tarvetta. Näin on Suomenkin osalta tarpeen varmistaa, että kastelusta ei aiheudu haitallisia terveysvaikutuksia.

MTK tukee uudelleenkäytetyn veden jakelun luvanvaraisuutta sekä lupaehtojen täyttymisen valvontaa. Lisäksi MTK näkee tärkeänä, että komissiolla on mahdollisuus antaa tarkentavia vähimmäisvaatimuksia sekä riskien hallintasuunnitelman sisältöä koskevia säädöksiä, mikäli se uuteen tekniseen ja tieteelliseen tietoon perustuen on tarpeen. Esimerkiksi mikromuoveista ja orgaanisista haitta-aineista sekä niiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä saadaan koko ajan uutta tietoa. On tärkeää, että uusin tieto hyödynnetään mahdollisemman nopeasti.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että käsitellyn jäteveden ominaisuudet, kastelumenetelmät, kasvit ja niiden käsittely sekä terveyden- ja ympäristönsuojelunäkökohdat ovat tapauskohtaisia ja esittää, että EU-tason säätelyssä on oltava riittävästi joustoa ja yksityiskohtainen säätely on tarkoituksen mukaista tehdä jäsenvaltioittain. MTK tukee tätä näkemystä, mutta se ei saa johtaa siihen, että viljelijät eri maissa joutuvat kilpailukyvyllisesti eriarvoiseen asemaan.

MTK kannattaa myös valtioneuvoston näkemystä siitä, että jäsenvaltiot saavat itse päättää, onko veden uudelleen käyttöä tarpeen lisätä ja mahdollisista tarvittavista kannusteista. Tarvittavat menettelyt on lisäksi tarkoituksenmukaista suhteuttaa toiminnan laajuuteen.

Helsingissä 21. marraskuuta 2018

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Airi Kulmala
asiantuntija